

NEDERLANDS INSTITUUT
FYSIEKE VEILIGHEID NIVV

Vóórkomen en voorkomen van nodeloze uitrukken door BHV- oefeningen

NIBHV-congres 30 november 2011

Inhoud

- Aanleiding, doelstelling en vraagstelling
 - Onderzoeksopzet
 - Soort oefeningen en meldingen
 - Het vóórkomen van ongewenste meldingen en uitrukken door BHV-oefeningen
 - Het voorkómen van ongewenste meldingen en uitrukken door BHV-oefeningen
 - Conclusies en aanbevelingen
-

Aanleiding onderzoek

Oefeningen: lust of last?

Rampenoefening op Uithof te echt

UTRECHT - Een grote rampenoefening op de Uithof in Utrecht is dinsdag halverwege afgeblazen omdat hij te realistisch was.

Rookbommen en vuurwerk moesten een explosie simuleren, waarna het gebouw van de Hogeschool Utrecht zo snel mogelijk ontruimd moest worden.

Studenten, medewerkers en omwonenden belden zo massaal 112 dat de centrale overbelast raakte. Over het tempo van de ontruiming was de organisatie zeer tevreden.

(RTV Utrecht, 2007)

Brandweer voor niets naar Kamp van Zeist

SOESTERBERG - Een brandoefening in Kamp van Zeist heeft voor consternatie gezorgd. Bij de oefening werden rook en sirenes gebruikt, maar omdat de brandweer niet op de hoogte was van de oefening rukte die uit naar het Soesterbergse detentiecentrum.

Nog voor de brandweer de slangen had uitgerold bleek al dat het loos alarm was.

(RTV Utrecht, 2011)

Doelstelling

“Het bieden van inzicht in de aard en omvang van ongewenste uitrukken als gevolg van BHV-oefeningen en de wijze waarop deze uitrukken voorkomen kunnen worden.”

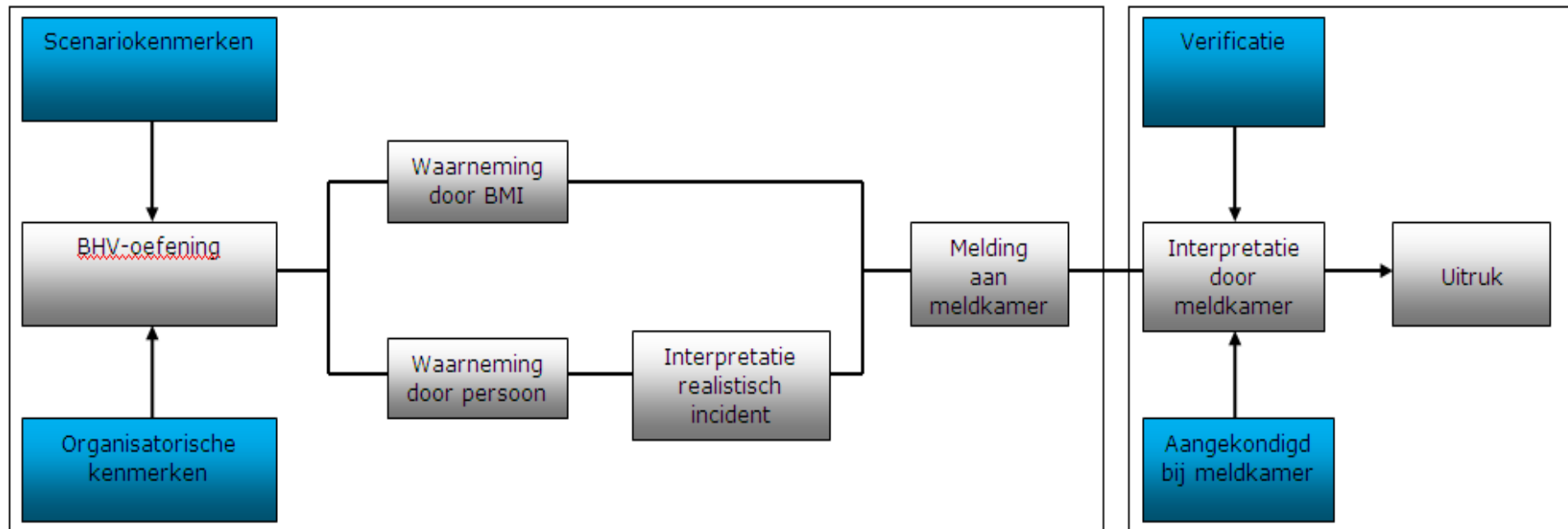

Vraagstelling

“Op welke wijze kan worden voorkomen dat hulpdiensten uitrukken naar aanleiding van BHV-oefeningen?”

1. In welke mate komen meldingen voor bij de meldkamers als gevolg van BHV-oefeningen in Nederland en in welke mate leiden deze tot uitrukken van hulpdiensten?
 2. Is er een mogelijk patroon te vinden in kenmerken van oefeningen die leiden tot een melding aan de meldkamer?
 3. Op welke wijze kan worden voorkomen dat een BHV-oefening tot een melding aan de meldkamer leidt?
 4. Welke factoren spelen een rol bij de beslissing van een meldkamercentralist om te bepalen of het komt tot een uitruk?
-

Conceptueel model

Onderzoeksopzet

- Literatuurstudie
 - Enquête uitgezet onder meldkamercentralisten van bijna alle meldkamers in Nederland
 - Enquête onder BHV-instructeurs en –opleiders van 50 bedrijven die BHV-oefeningen organiseren
-

Soorten meldingen

Telefonische melders

- BHV-ers
- Personeel
- Gasten / bezoekers / bewoners
- Omwonenden / Passanten

Soorten oefeningen

1. Oefeningen op papier (table top)
2. Eenvoudige aangekondigde oefening
3. Complexe aangekondigde oefening
4. Onaangekondigde oefening:
 - niet aan personeel, wel aan BHV
 - wel aan personeel, niet aan BHV
 - niet aan personeel en BHV

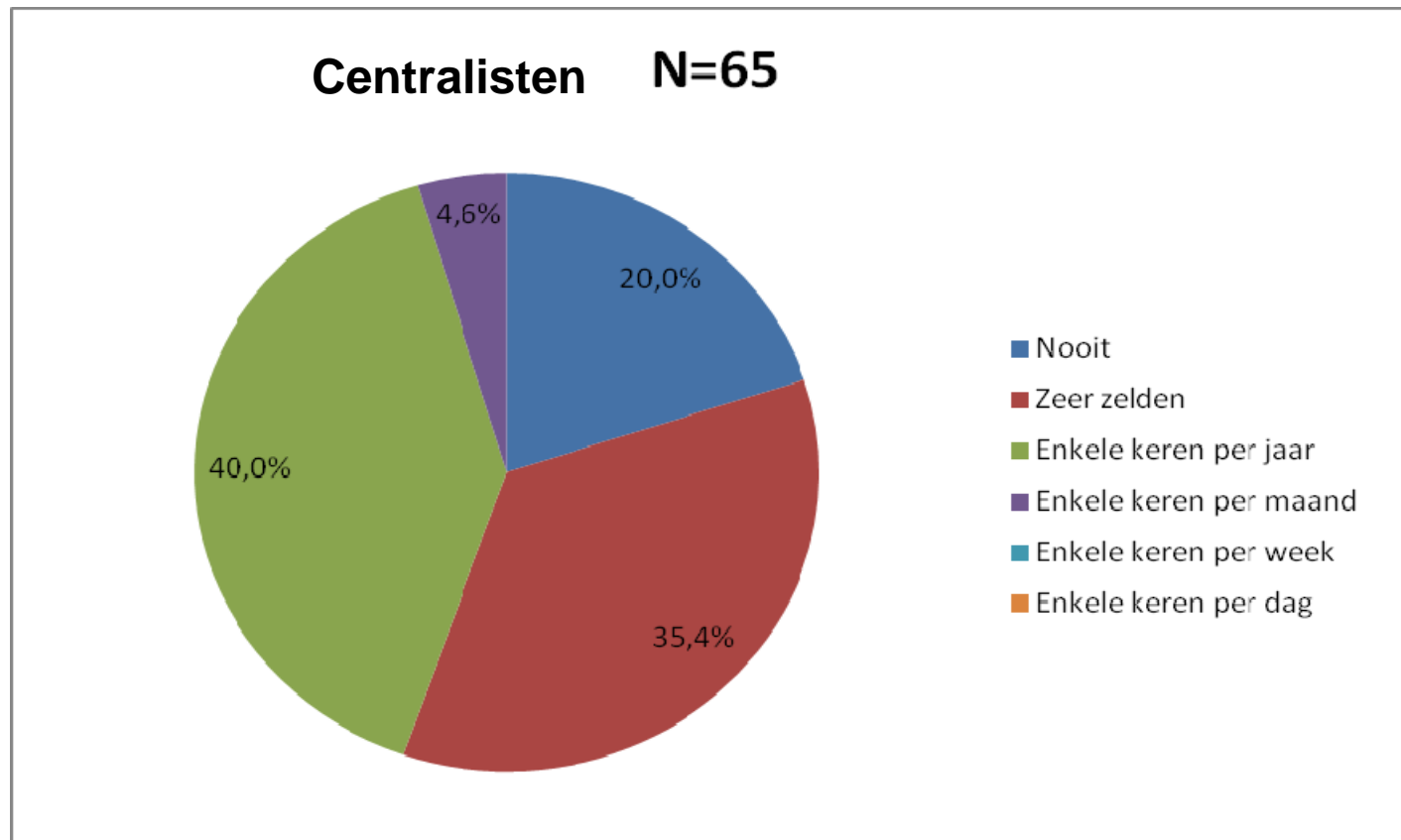
Effect onaangekondigd oefenen is onbekend

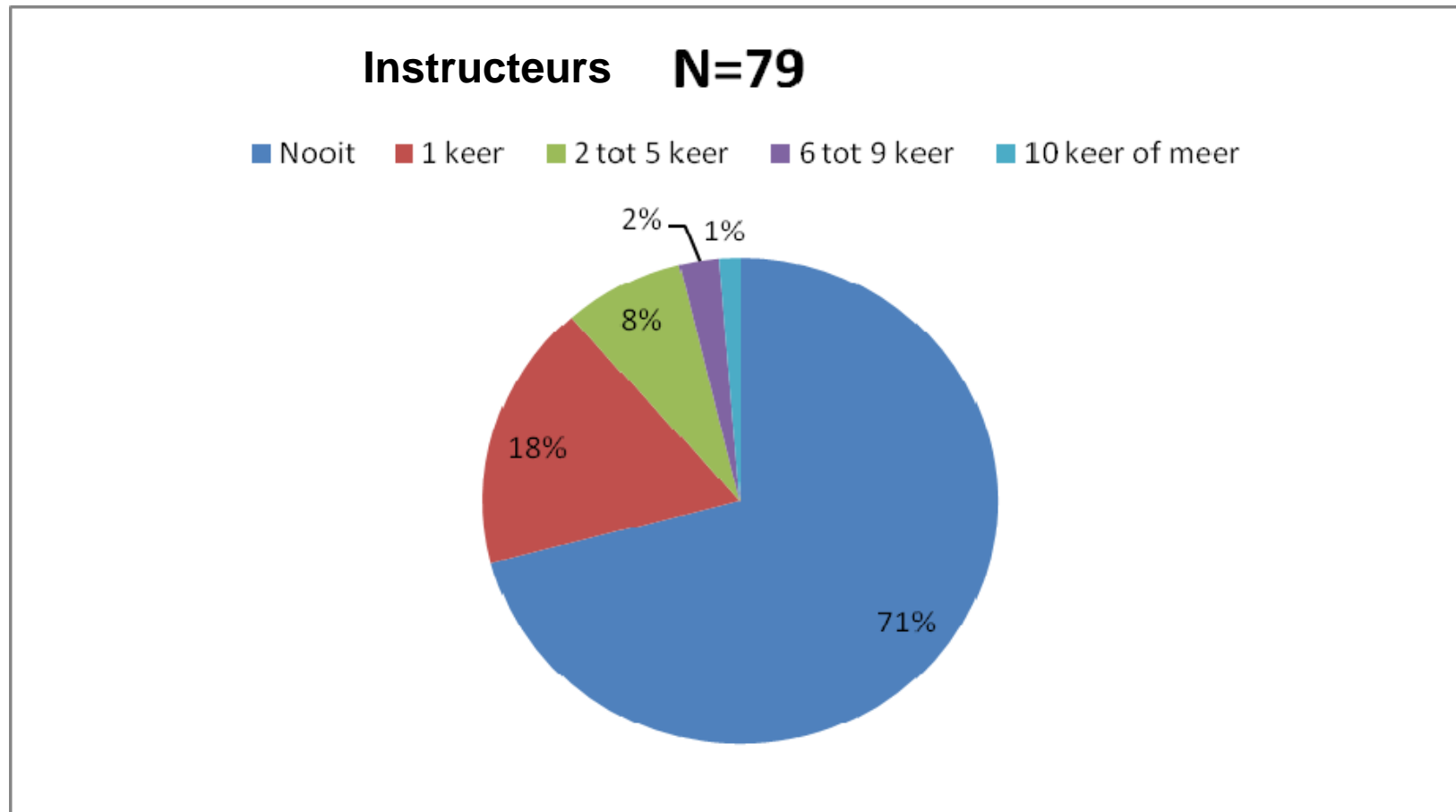
Meldingen bij de meldkamer

- Vooraf aangekondigd aan de meldkamer
- Verificatie en interpretatie door de meldkamer
- Alarmering en uitruk

Het vóórkomen van meldingen door BHV-oefeningen

Het vóórkomen van meldingen door BHV-oefeningen

Vóórkomen van uitrukken

- De centralisten geven aan dat in een beperkt gevallen een melding daadwerkelijk leidt tot een uitruk.
- Brandweer het meest gealarmeerd voor BHV-oefening.

Kenmerken van de oefeningen

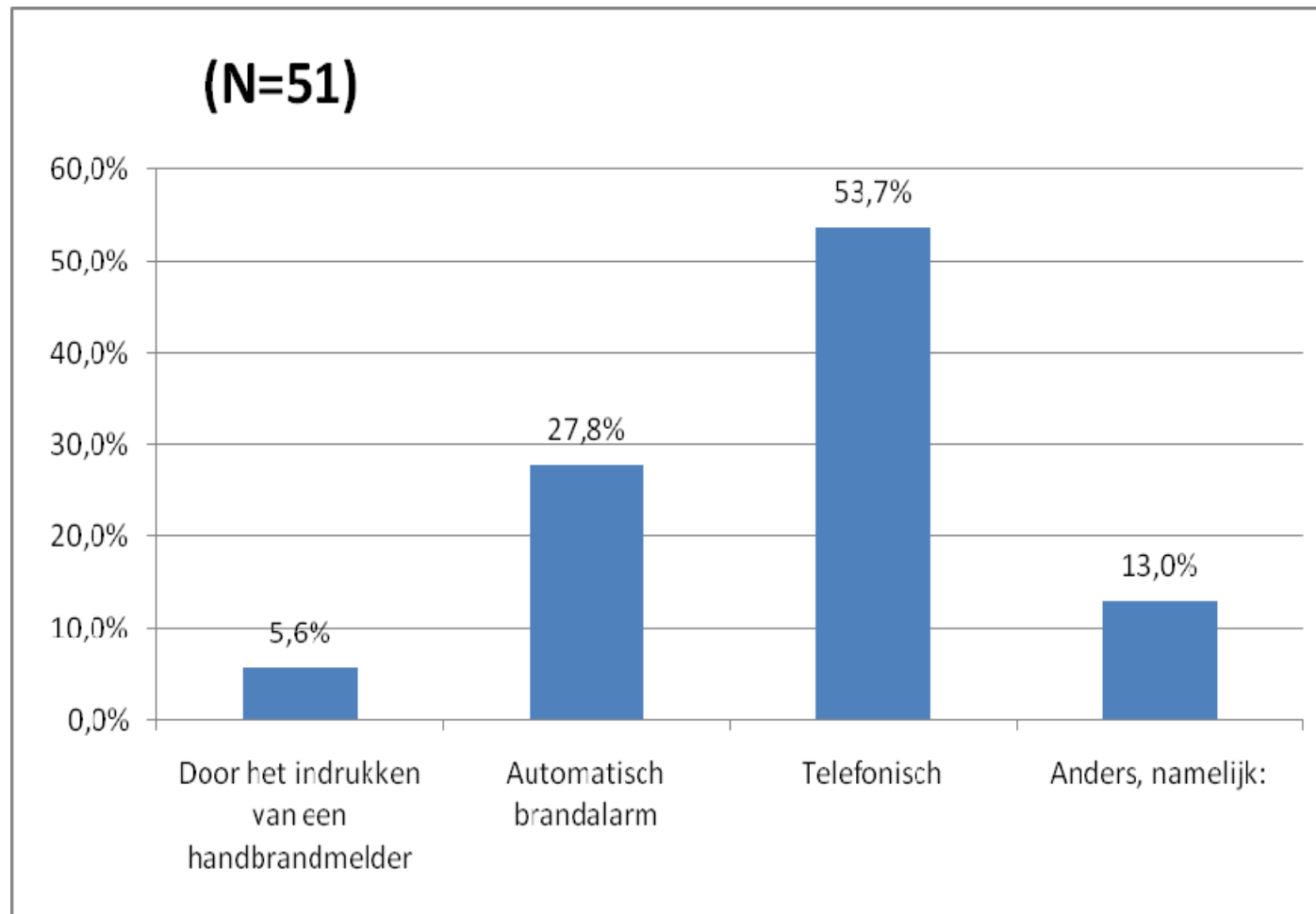
- Zowel aangekondigde eenvoudige oefeningen (41%) als onaangekondigde complexe oefening (39%)
- Personeel, omstanders en bezoekers meestal niet op de hoogte
- BHV-ers in 45% van de gevallen niet op de hoogte

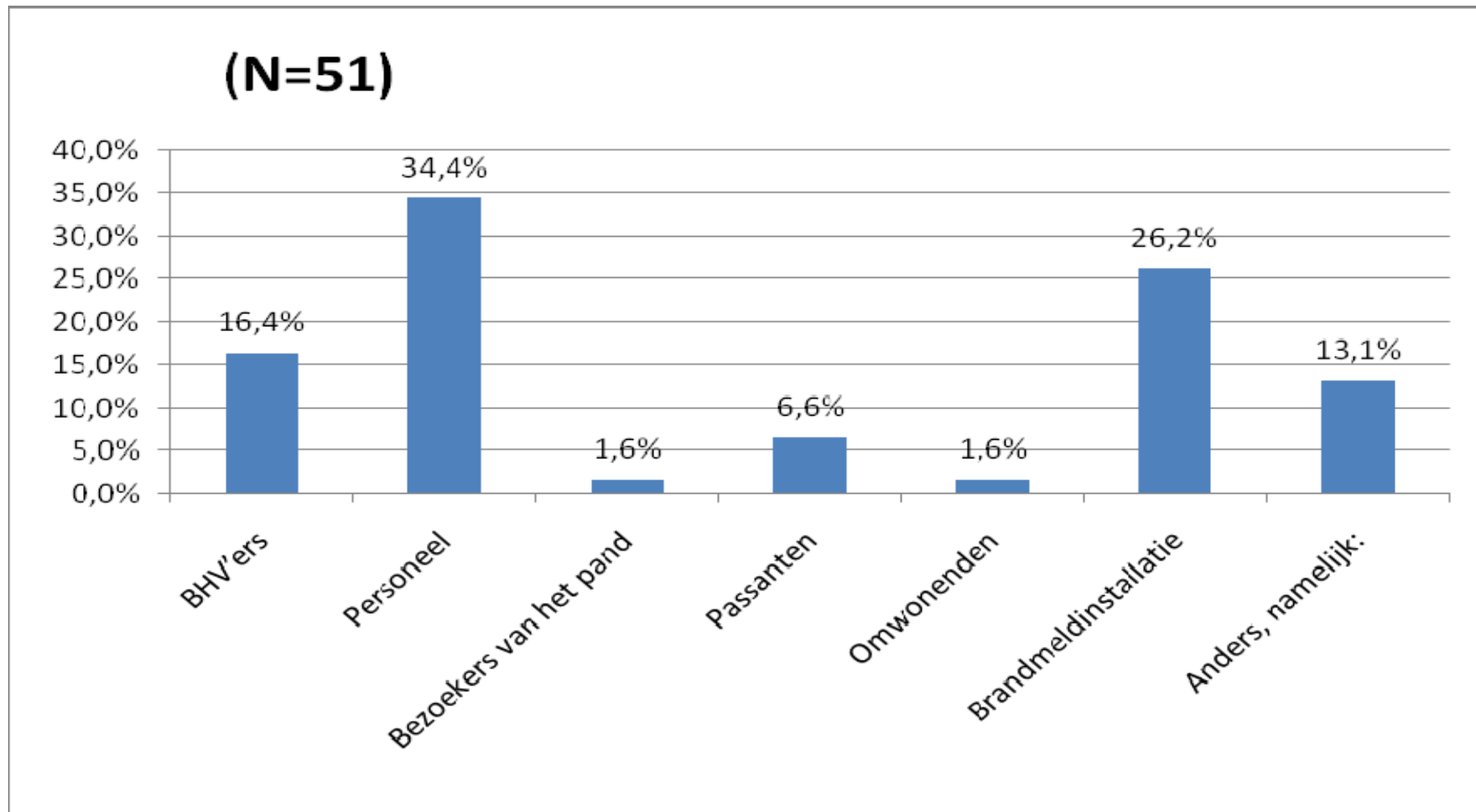
Gebruikte hulpmiddelen oefening

- **Scenariokenmerken**
 - Interne alarmering (82%);
 - Lotusslachtoffers (69%);
 - Rook 62%
- **Organisatorische kenmerken**
 - Hele gebouw betrokken (66%);
 - Brandoefening (49%);
 - In helft aangekondigd aan meldkamer volgens centralisten, volgens instructeurs in 78%;
 - Lichte piek tussen 09.00 en 11.00 uur en tussen 13.00 en 15.00 uur;

Wijze van melden

Melder bij de meldkamer

Van melding naar uitruk

- **Aankondiging aan de meldkamer**
 - Niet aangekondigde oefeningen resulteren aanzienlijk vaker in alarmering van hulpdiensten dan oefeningen die vooraf zijn aangekondigd aan de meldkamer (86% vs. 56%)
 - **Verificatie van de melding**
 - In de helft van de meldingen door BHV-oefeningen werd geverifieerd, in 37% van deze gevallen gebeurde dit echter pas na alarmering van de hulpdiensten
 - In ruim tweederde van de situaties waarin geverifieerd werd door de centralist werd duidelijk dat het ging om een oefening.
 - **Overige factoren**
 - Veel meldingen van buitenaf
 - Vermoeden dat er daadwerkelijk iets aan de hand is
 - Melding wijkt af van vooraf aangekondigde scenario
 - Niet beantwoorden van de telefoon in geval van verificatie
 - Status van het pand (bijvoorbeeld verzorgingstehuizen)
-

Het voorkómen van meldingen

Telefonische meldingen:

- Maak duidelijke afspraken binnen de organisatie over het melden van een incident aan de meldkamer
- Kondig de oefening vooraf aan
- Maak BHV-oefeningen niet te realistisch

Meldingen door handbrandmelders of automatisch brandalarm:

- In de teststand zetten van de brandmeldinstallatie voor de oefening
 - Tijdelijk uitschakelen of afplakken handbrandmelders
-

Het voorkómen van uitrukken

- Vooraf aankondigen van de oefening aan de meldkamer, ook bij aangekondigde eenvoudige oefeningen.
 - Maak vooraf afspraken met de meldkamer hoe zij omgaan met een melding tijdens de oefening.
 - Verificatie door de meldkamer voor alarmering hulpdiensten indien bekend is dat er een BHV-oefening plaatsvindt.
-

Conclusies

- Ongewenste meldingen en uitrukken door BHV-oefeningen komen af en toe voor en leiden tot nodeloze risico's, kosten en overlast.
 - Onder andere afhankelijk van opzet van de oefening, al dan niet aankondigen aan betrokkenen en meldkamer en verificatie door de meldkamer.
 - Nadenken over nut en noodzaak van onaangekondigd oefenen.
-

Aanbevelingen

1. Om ongewenste uitrukken te voorkomen dienen oefeningen vooraf te worden aangekondigd aan de meldkamer.
 2. Aandacht vanuit de oefenleiding om meldingen te voorkomen.
 3. Opnemen van verificatie in de protocollen voor centralisten van de meldkamer, indien vooraf een BHV-oefening is aangekondigd.
-